

Efektivnost veřejného sektoru regionu na mikroúrovni: modifikovaný model BAMF

IVANA KRAFTOVÁ
Univerzita Pardubice
Studentská 95, 532 10 Pardubice
Česká republika
Ivana.Kraftova@upce.cz

Abstract

A fundamental economic question remains in existence: the effectiveness in providing of products in a private, as well public sector. Financial resources, which flow into economy in the framework of re-distribution processes through public budgets and through municipal firms, are not undersized.

Municipal firms that provide public goods in a region are not obliged to observe their effectiveness implicitly. Evaluation tools are not applicable from economic subjects of a private sector automatically.

The indicator BAMF (balance analysis of municipal firms), which was created in 2002, shows a certain rate of disobedience to specialities of municipal firms' financing. Its modification should remove this defect.

Key words: Public sector, municipal firm, effectiveness, model BAMF 2002, model BAMF 2007

1 Úvod

Neopomenutelná část společenského bohatství prochází v současné éře nejen v České republice veřejnými rozpočty (státním rozpočtem a rozpočty územních samosprávných celků). Dokladem tohoto tvrzení mohou být i data obsažená v tabulce č. 1.

Tabulka č. 1: Porovnání HDP a rozpočtových výdajů v ČR za rok 2006

ukazatel	mld. Kč (b.c.)	%
HDP ČR	3 220,3	100
výdaje státního rozpočtu ČR	1 020,6	32
výdaje veřejných rozpočtů ČR	363,4	11

Pramen: zpracováno dle údajů z www.czso.cz (10.8.2007),
www.mfcr.cz (10.8.2007) a www.denik.obce.cz (10.8.2007)

Výdaji veřejných rozpočtů jsou kryty jak výdaje na samotnou veřejnou správu (státní a územní), tak na ostatní veřejné produkty, ať již čisté (bez uživatelských poplatků), či smíšené (zpravidla spojené s uživatelským poplatkem). Rozsah veřejných produktů, jejich kvantita i míra vybíraných uživatelských poplatků ovlivňují výši zdrojů, které je třeba v této souvislosti

pro veřejný sektor zajistit, aby mohly být takto vynaloženy. Na druhé straně je třeba – právě s ohledem na neopominutelnou výši vynakládaných prostředků – sledovat efektivnost producentů veřejných produktů: hospodárnost jejich činnosti, účelnost výsledků jejich činnosti a jejich výkonnost.

Pro zajišťování produkce veřejných produktů zřizuje zpravidla stát či územní samosprávné celky (kraje, obce) ekonomické subjekty, producenty veřejných produktů, tzv. municipální firmy. V případě územních samosprávných celků jde zejména o formu příspěvkových organizací, případně jiných právních forem; státní správa navíc využívá formu organizačních složek státu.

V regionu zřizují územní samosprávné celky nejčastěji municipální firmy v oblasti komunálních služeb (technické služby, správa bytového fondu, komunální odpad, městská zeleň, komunikace, doprava), sociálních služeb (domovy důchodců, dětské domovy, domy sociálních služeb, pečovatelská služba), kultury (knihovny, divadla, kina, kulturní domy, muzea, výstavní sály, místní památky), sportu (sportoviště, dětská hřiště, tělocvičny), zdravotnictví (nemocnice) a školství (základní a střední, resp. vyšší odborné školy).

Výši finančních prostředků na běžné výdaje protékající těmito municipálními firmami v ČR v roce 2006 ilustruje tabulka č. 2.

Tabulka č. 2: Běžné výdaje vybraných subjektů veřejného sektoru za rok 2006

vybrané subjekty veřejného sektoru	mld. Kč (b.c.)
organizační složky státu	139,7
příspěvkové organizace (státní)	95,5
příspěvkové organizace (územních samosprávných celků)	89,8
celkem	325,0

Pramen: www.czso.cz – ARIS (10.8.2007)

Rovněž tyto informace ukazují na potřebnost věnovat pozornost řízení efektivnosti a s ní související bonity municipálních firem. Jedním nástrojem jsou syntetické ukazatele finanční analýzy. V tomto případě bude posuzován speciálně zkonstruovaný model Bilanční Analýzy Municipální Firmy (BAMF).

2 Model BAMF 2002 – kritická charakteristika

Model BAMF byl v roce 2002 vytvořen jako jednoduše koncipovaný syntetický ukazatel, a to ve dvou variacích: pro municipální firmu realizující doplňkovou činnost a bez ní.

BAMF 2002 [blíže viz 4, str. 182-185] pracuje se 7 ukazateli: z oblasti likvidity, aktivity, financování, rentability, autarkie, produktivity a míry rozvoje/útlumu.

Referenční (žádoucí) hodnotou všech dílčích ukazatelů i BAMF jako celku je hodnota „1“. Dílčí ukazatel jsou koncipovány tak, aby byl vnímán pozitivněji vyšší výsledek než „1“, naopak nižší hodnota je posuzována hůře. Jde o prostý aritmetický průměr, model nepracuje s významnostními vahami – s výjimkou ukazatele produktivity, kdy je využit násobitel odvozený od statistických dat průměrné produktivity práce nefinančních podniků ČR.

Jeho základní tvar je:

$$BAMF\ 2002 = (L+A+F+R+Ae+P+I)/n$$

Přítom:

n=7 (obecně: počet uvažovaných ukazatelů)

L = (finanční majetek + krátkodobé pohledávky)/krátkodobé závazky

A = (průměrné krátkodobé pohledávky/výnosy) / (průměrné krátkodobé závazky/náklady)

F = vlastní kapitál / cizí kapitál

R = zisk z doplňkové činnosti/ztráta z hlavní činnosti (v absolutní hodnotě)

Ae = výnosy/náklady

P = 1/250 * (přidaná hodnota/průměrný přepočtený stav pracovníků)

I = oprávký/investice brutto

Ukázalo se, že jako nástroj pro snadné a rychlé hodnocení bonity municipální firmy trpí model některými nedostatky:

- není striktně dodržována „bilanční“ koncepce, tj. ukazatele se orientují v zájmu komplexnějšího pohledu na bonitu municipální firmy i na data mimo účetní bilanční systém, což zpomaluje práci analytika, neboť vyžaduje více informačních zdrojů; jedná se o ukazatel produktivity (průměrný přepočtený počet pracovníků) a ukazatel míry rozvoje/útlumu (investice brutto);
- jediný aplikovaný násobitel není automaticky - ani snadno - aktualizovatelný, model tak zastarává;
- ukazatel financování odvozený ze standardních hodnot pro podnikatelské subjekty, neodpovídá podmínkám veřejného sektoru, a to ze dvou příčin: jednak zpravidla u municipálních firem převažuje ve výrazné míře analogie „vlastního kapitálu“ (bylo by možné upravit koeficientem), jednak záleží na vlastnických vztazích zejména k budovám, které ne vždy zřizovatel převádí municipální firmě (nelze ošetřit, srovnatelnost hodnocení je narušena);
- ukazatel rentability je velmi problematický:
  - o lze jej hodnotit pouze u municipálních firem, které realizují doplňkovou činnost (pro ostatní se ukazatel vypouští a upravuje se „n“);
  - o municipální firmy realizující doplňkovou činnost nezřídka vykazují zisk i z hlavní činnosti (velmi rozporuplná hodnotitelnost: nabízí se otázka, zda takový subjekt měl dostat dotaci v přidělené výši či zda vyprodukoval požadovanou kvantitu a kvalitu produktů, či zda šlo skutečně o nad očekávání vysokou míru hospodárnosti v jeho činnosti), v takových případech se ukazatel opět vypouští a znesnadňuje tak komparaci;
  - o ukazatel R v podobě aplikované modelem BAMF 2002 působí retardačně na celkové hodnocení bonity, pokud zisk z doplňkové činnosti kryje pouze z části ztrátu z hlavní činnosti, (k čemuž dochází zpravidla); hodnota dílčího ukazatele je menší než jedna a tudíž snižuje celkový průměr.

Vedle toho byly posuzovány i ukazatele likvidity a aktivity s ohledem na specifika municipálních firem,

např. vyskytující se vyšší hodnoty pohotovosti likvidity ke dni účetní závěrky, které jsou ovlivněny nevýraznou hodnotou závazků a vytvářením určité finanční rezervy na začátek následujícího kalendářního roku před příchodem příslušné části provozní dotace;

či u některých subjektů minimální úroveň pohledávek kvůli téměř bezvýhradným hotovostním úhradám služeb za současné existence závazků k rozvahovému dni – minimálně k zaměstnancům a souvisejícím závazkům.

Nicméně s ohledem na to, že s danými specifiky musí municipální firmy pracovat a začlenit je do řízení své efektivnosti, byly oba ukazatele v dalším návrhu modelu ponechány.

Z důvodů, které byly naznačeny a s nimiž se pracovníci provádějící analýzu potýkají, byl vytýčen záměr inovovat model BAMF z roku 2002 tak, aby pokud možno eliminoval výše uvedené nedostatky a pomohl výstižněji hodnotit bonitu municipální firmy zejména s akcentem na hodnocení její efektivnosti.

3 Konstrukce BAMF 2007 a jeho komparace s modelem BAMF 2002

Model BAMF 2007 pracuje výhradně na využití bilančních dat, tj. dat rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Pro výpočet ukazatele je nutné mít data aktuálního (běžného) a minulého období (kvůli ukazateli aktivity – zjednodušený výpočet průměrů z počátečních a konečných hodnot – a kvůli výpočtu přírůstků výnosů a nákladů v jednom z ukazatelů rentability).

V dílčích ukazatelích modelu BAMF 2007 dochází ke čtyřem typům přístupů:

Přístup A.

Model BAMF 2007 pracuje i nadále s nezměněnými ukazateli:

L - likvidity – pohotová likvidita, resp. quick test

A - aktivity – poměr dob obratu pohledávek a závazků

Ae – autarkie – míra krytí nákladů výnosy

Přístup B.

Již nepracuje s ukazateli F - financování, P - produktivity a I míry rozvoje/útlumu, a to z důvodů výše uvedených.

Přístup C.

Naopak do modelu je včleněn další z ukazatelů rentability, který hodnotí relaci mezi dynamikou vývoje výnosů a nákladů (viz pozn. č. 1 v závěru textu). Jde o tzv. výnosový variátor, zde označený zkratkou Rv:

$$Rv = \frac{\frac{\Delta \text{výnosů}}{\text{výnosy}}}{\frac{\Delta \text{nákladů}}{\text{náklady}}} = \frac{\frac{\text{výnosy}_1 - \text{výnosy}_0}{\text{výnosy}_1}}{\frac{\text{náklady}_1 - \text{náklady}_0}{\text{náklady}_1}}$$

Výnosový variátor představuje poměr relativního přírůstku výnosů v běžném období a relativního přírůstku nákladů v běžném období. Pokud výnosy porostou stejně rychle jako náklady, pak bude hodnota ukazatele rovna 1. Pokud porostou výnosy rychleji než náklady, bude hodnota vyšší než 1 a naopak. V případě růstu nákladů a poklesu výnosů jde o negativní situaci, záporná hodnota výsledku je korektně zařaditelná do celkového hodnocení. Případ, kdy by s růstem výnosů klesaly náklady, je považován za výjimečný, ale platí – jako ostatně pro každou anomálii a zápornou hodnotu dílčího ukazatele v modelu – že je třeba provést interpretaci výsledku, která se stává součástí celkového hodnocení bonity příslušné municipální firmy.

Jako ukazatel podporující hodnocení rentability, ale spíše výkonnostní stránky efektivity, je zařazen ukazatel výkonnosti, označený symbolem V:

$$V = \frac{\text{přidaná\_hodnota}}{\text{osobní\_náklady} + \text{odpisy}}$$

Tento ukazatel vychází z obecného pojetí přidané hodnoty, jakožto „hodnoty přidané zpracováním“. V účetnictví se přidaná hodnota počítá jako obchodní marže + výkony snížené o výkonovou spotřebu. V případě účetnictví municipálních firem, kde se vyskytují nejčastěji jako právní forma existence příspěvkové organizace, se přidaná hodnota určí jako celkové výnosy (včetně provozní dotace) snížená o náklady účtovaných v účtových skupinách 50 a 5. Osobní náklady představují náklady účtové skupiny 52, odpisy představují částku zaúčtovanou na účtu 551. (viz pozn. č. 2 v závěru textu)

Konstrukce tohoto dílčího ukazatele vychází z úvahy, která zohledňuje prvky, na něž se přidaná hodnota rozpadá, tj. nově vytvořenou hodnotu alokovanou pracovníkům daného subjektu (osobní náklady), věřitelům (úroky), státu (daně) a samotnému subjektu (zisk a odpisy jako účetně pochycenou část vyprodukovaného zisku). Vzhledem k tomu, že jde o neziskové organizace, zpravidla nevyužívající úvěr a osvobozené od důchodových daní, je při hodnocení bonity „dostačující“ výše přidané hodnoty právě na úrovni osobních nákladů a odpisů, tj. V = 1.

Přístup D.

Mění se pojetí ukazatele R. S označením Rz má nyní tento formát:

$$Rz = \frac{\text{zisk}_{DČ}}{\text{ztráta}_{HČ}} + 1$$

Jde o eliminaci nedostatku ukazatele R, který při částečném (pouze) krytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti snižoval celkový ukazatel bonity. Ztráta je opět uváděna v absolutní hodnotě, nebo lze zlomek násobit (-1). Od úpravy případů, kdy zisk z doplňkové činnosti více než 100 % kryje ztrátu z hlavní činnosti, lze – podle dosavadních zkušeností – odhlédnout. Nejde o případy časté a pokud k nim dojde, pak ovlivnění celkového ukazatele bonity není nepřiměřené.

Zůstává v platnosti pravidlo, že v případě dosahování zisku z hlavní činnosti se ukazatel nezahrnuje do hodnocení. (Ztráta z doplňkové činnosti se neuvažuje, neboť ztrátová doplňková činnosti nesmí být realizována.)

Základní formule modelu BAMF 2007 je:

$$BAMF\ 2007 = (L+A+Ae+V+Rv+Rz)/n$$

Přitom:

n=6, resp. 5 (obecně: počet uvažovaných ukazatelů)

L, A, Ae – shodné s ukazatelem BAMF 2002

V, Rv, Rz – viz výše v textu této kapitoly

4 Testování obou modelů na vzorku municipálních firem

Oba modely byly testovány na vzorku 10 municipálních firem. Byly vypočteny jednotlivé ukazatele pro každý model a celková hodnota BAMF 2002 a 2007. V modelu BAMF 2002 nebyl počítán ukazatel I s ohledem na nedostatečné informační zdroje. Ukazatel R u modelu BAMF 2002, resp. Rz u modelu BAMF 2007 byl počítán pouze u 3 municipálních firem, které realizují doplňkovou činnost a současně v ní dosahují zisku a v hlavní činnosti ztrátu.

Z testovaných 10 municipálních firem 3 nerealizovaly doplňkovou činnost, resp. ji nevykazovaly (1 subjekt jako akciová společnost tuto povinnost nemá), 4 municipální firmy dosahovaly při uskutečňování ziskové doplňkové činnosti zisk z hlavní činnosti.

Celková bonita pak byla v obou případech hodnocena u všech 10 subjektů pomocí 5 ukazatelů, navíc u 3 vyhovujících subjektů ukazateli R (u modelu BAMF 2002), resp. Rz (u modelu BAMF 2007) pomocí 6 ukazatelů.

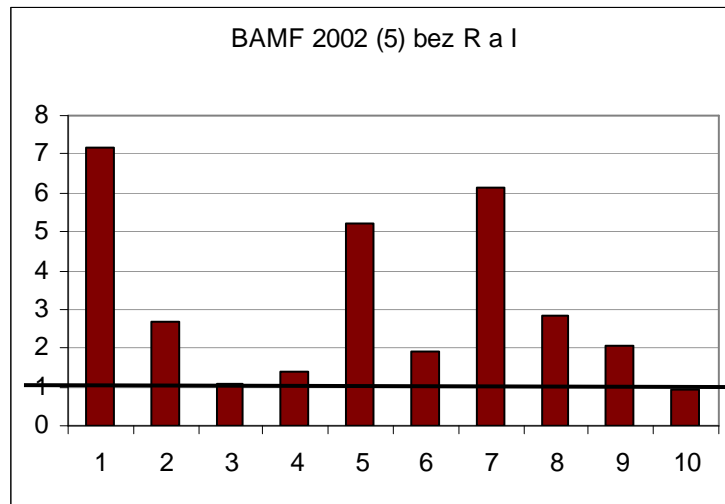
Vzorek 10 municipálních firem byl zvolen náhodně, kritériem zařazení byla snadnost dosažení potřebných dat. Struktura vzorku je tvořena: 1 knihovnou, 3 podniky komunálních služeb, 2 školami, 1 dopravním podnikem, 1 nemocnicí, 1 domovem důchodců, 1 divadlem.

Municipální firmy byly označeny pořadovými čísly od 1 do 10, pod nimiž v testování figurují, přičemž jde o náhodně stanovené pořadí.

4.1 BAMF 2002 - celkový výstup, dílčí hodnoty

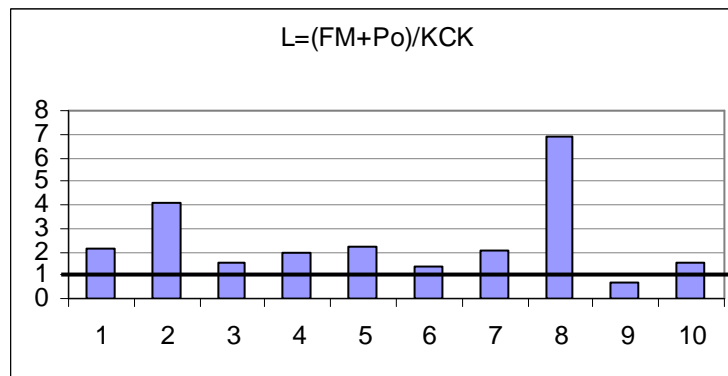
Celkové hodnocení bonity firem pomocí modelu BAMF 2002 (viz graf č. 1) vyznívá velmi pozitivně, není výjimkou, že je referenční hodnota „1“ vysoce (č. 1, č. 7 a č. 5) či středně (č. 8, č. 2 a č. 9) překročena. (Referenční hodnota je pro větší názornost ve všech grafech tučně vyznačena).

Graf č. 1: Celková bonita hodnocená pomocí modelu BAMF 2002

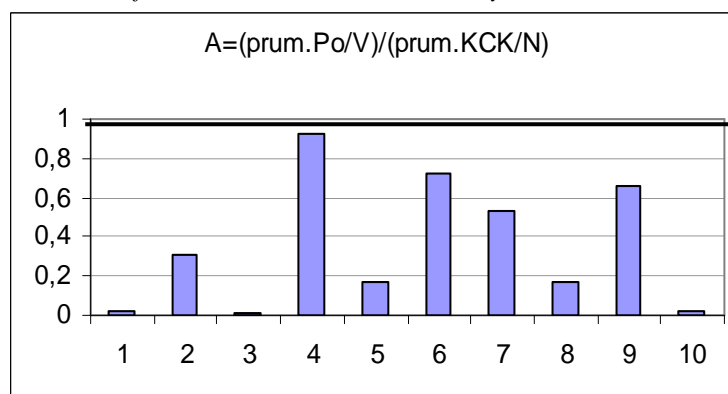

Proto je velmi zajímavé na dílčích ukazatelích sledovat příčiny těchto výsledků. Srovnání dílčích ukazatelů jsou zachycena na grafech č. 2 – 6.

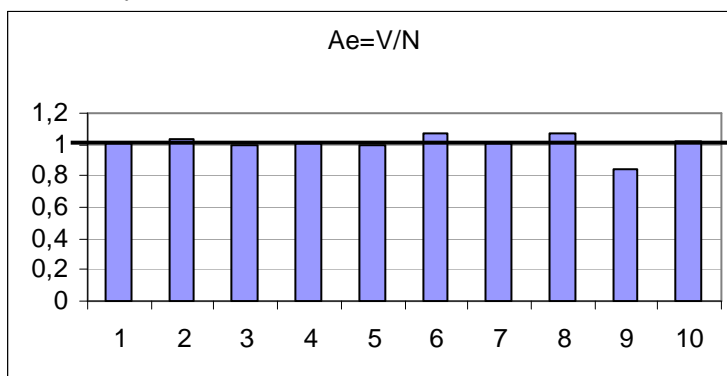
Graf č. 2: Porovnání ukazatele likvidity – BAMF 2002

Graf č.3: Porovnání ukazatele aktivity – BAMF 2002

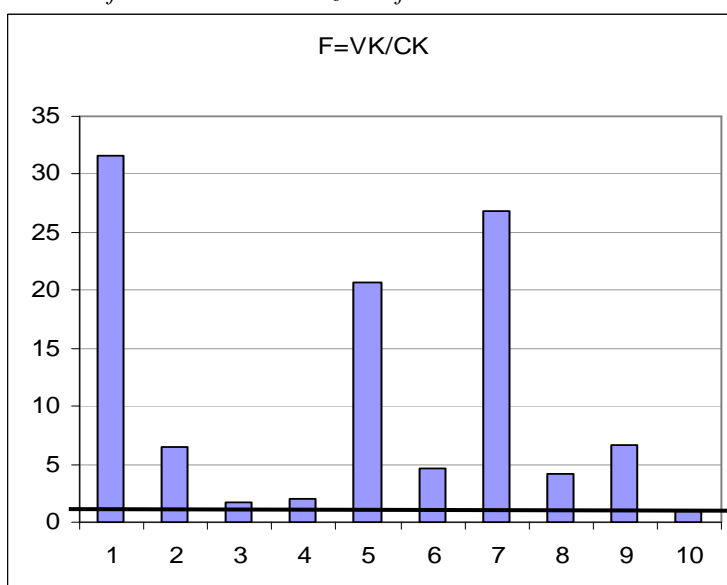

Graf č.4: Porovnání ukazatele autarkie – BAMF 2002

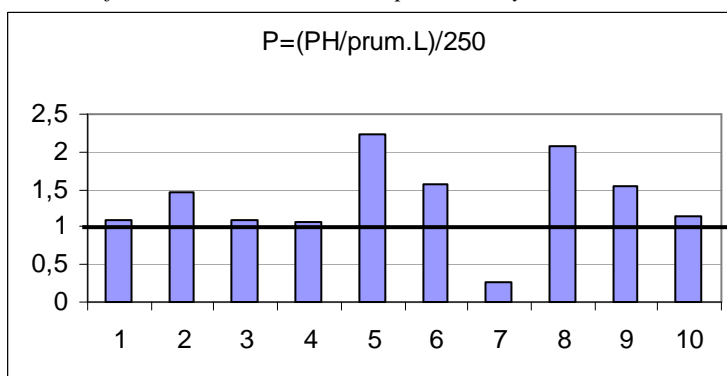
Jde o tři ukazatele, které zůstávají k aplikaci i v modelu BAMF 2007. V případě likvidity se výrazné kladné odchylky projevují u 2 municipálních firem. U ukazatele aktivity je odchylek – a to záporných - daleko více, ba dokonce pouze 1 subjekt se přibližuje referenční hodnotě „1“.

Graf č.5: Porovnání ukazatele financování – BAMF 2002

Graf č. 5 potvrzuje výše zachycené úvahy o nepřiměřenosti tohoto ukazatele v okruhu municipálních firem, neboť 3 se odchylojí výrazně, 4 středně a pouze 3 vykazují „hodnotitelné“ hodnoty.

Graf č.6: Porovnání ukazatele produktivity – BAMF 2002

Ukazatel je poměrně výstižný, jeho zvýšená variabilita odráží s velkou pravděpodobností rozdílné podmínky municipálních firem, avšak obtíže se získáváním dat a se statickou konstrukcí násobitele vedou k upuštění od jeho aplikace v modelu BAMF 2007.

Poslední z hodnocených ukazatelů je ukazatel rentability. Graf vlastního ukazatele není tak zajímavý (nahrazuje ho tabulka č. 3) jako porovnání jeho míry vlivu na celkovou hodnotu modelu BAMF 2002 počítanou jednak z 5, jednak ze 6 dílčích ukazatelů (viz tabulka č. 4 a graf č. 7), z nichž je zřejmé, že ve dvou případech ze tří krytí ztráty z hlavní činnosti ziskem z doplňkové činnosti „nelogicky“ zhoršuje hodnotu celkového ukazatele.

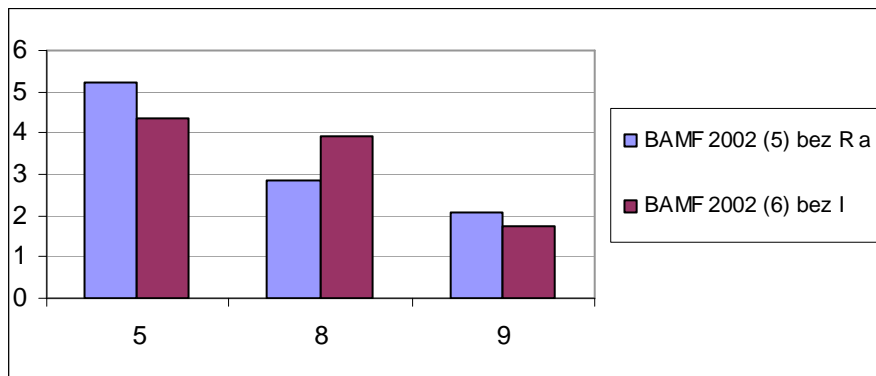
Tabulka č. 3: Porovnání hodnot rentability modelu BAMF 2002 u tří municipálních firem

municipální firma	5	8	9
R=ziskDČ/ztrátaHČ	0,077118	9,344828	0,007964

Tabulka č. 4: Porovnání hodnot BAMF 2002 počítaných z 5, resp. 6 ukazatelů

municipální firma	5	8	9
BAMF 2002 (5) bez R a I	5,234043	2,860675	2,075363
BAMF 2002 (6) bez I	4,374556	3,941367	1,730797

Graf č.7: Porovnání BAMF 2002 pomocí 6 ukazatelů, tj. včetně R

Jak tabulka č. 4, tak graf č. 7 dokládají opodstatněnost výše uvedené kritiky konstrukce tohoto dílčího ukazatele s ohledem na jeho dopad na celkové hodnocení bonity municipální firmy.

4.2 BAMF 2007 – celkový výstup, dílčí hodnoty

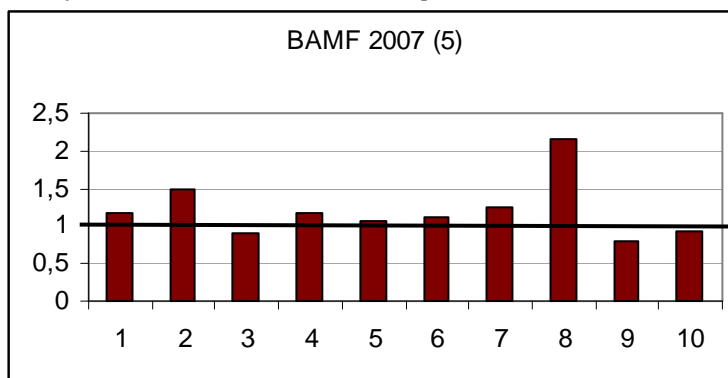
Při výpočtu modelu BAMF 2007 pomocí formule s 5 ukazateli, tj.

$$BAMF\ 2007_{(5)} = (L + A + Ae + V + Rv) / 5$$

se ukazuje velmi rozdílný výsledek oproti modelu BAMF 2002₍₅₎. Celkové hodnoty jsou vyrovnanější, pouze 1 subjekt (č. 8) výrazně referenční hodnotu překračuje. Je ale otázkou, zda jde o reálnější pohled, nebo došlo k nežádoucí nivelizaci a snížení vypovídací schopnosti celkového hodnocení. K tomu je zapotřebí analyzovat dílčí ukazatele, které jsou zařazeny v modelu BAMF 2007 proti modelu BAMF 2002 a současně se vrátit k dílčím ukazatelům, které byly pro model BAMF 2007 proti modelu BAMF 2002 vyřazeny (tj. F a P).

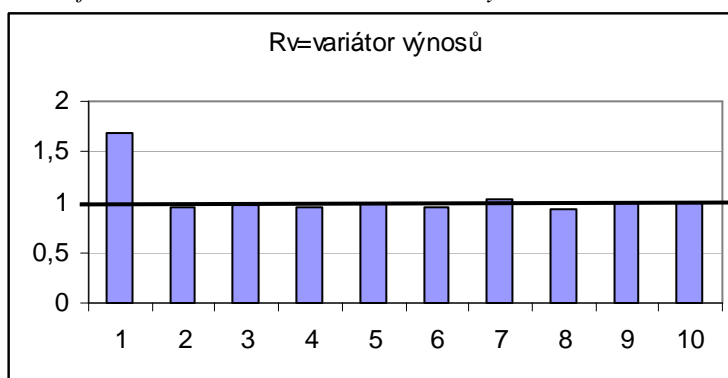

Graf č.8: Celková bonita hodnocená pomocí modelu BAMF 2007

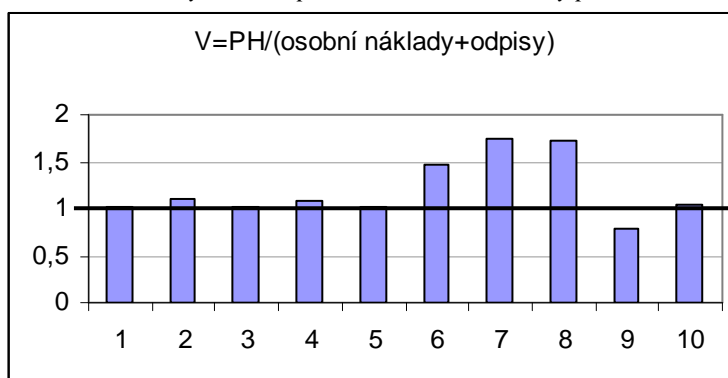

Zatímco celkový výsledek modelu BAMF 2002 je silně ovlivněn ukazatelem F, v případě hodnocení pomocí modelu BAMF 2007 je celkový výsledek velmi odlišný. Lze říci, že až na subjekt č. 8 se municipální firmy blíží referenční hodnotě 1. Při zohlednění dílčích ukazatelů pro subjekt č. 8 je možné konstatovat, že tento výkyv způsobuje ukazatel L.

Graf č.9: Porovnání ukazatele variátoru výnosů – BAMF 2007

Graf č.10: Porovnání ukazatele výkonnosti prostřednictvím struktury přidané hodnoty – BAMF 2007

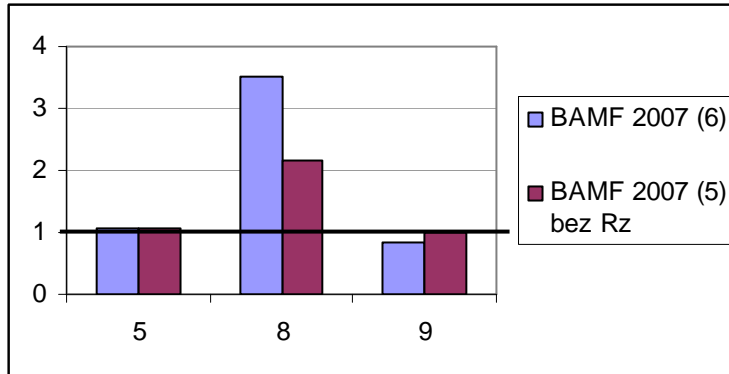
Z uvedených grafů je patrné, že ukazatele Rv a V zachycují požadovanou situaci, přitom však pouze celkový obraz dokreslují, nikoli jej rasantně a nezvratně (bez šance na změnu jiným dílčím ukazatelem) deformují.

Obdobně jako u modelu BAMF 2002 je porovnán ukazatel Rz a jeho vliv na celkový výsledek u tří municipálních firem – viz tabulka č. 5 a graf č. 11. Lze konstatovat, že úprava ukazatele R na Rv je korektní, tj. zobrazuje účelně realitu.

Tabulka č. 5: Porovnání hodnot BAMF 2007 počítaných z 5, resp. 6 ukazatelů, vč. hodnot ukazatele Rz

municipální firma	5	8	9
BAMF 2007 (6)	1,073149	3,521263	0,836527
BAMF 2007 (5) bez Rz	1,072355	2,15655	1,00224
Rz=ziskDČ/ztrátaHČ	1,077118	10,34483	0,007964

Graf č.11: Porovnání BAMF 2007 pomocí 6, resp. 5 ukazatelů

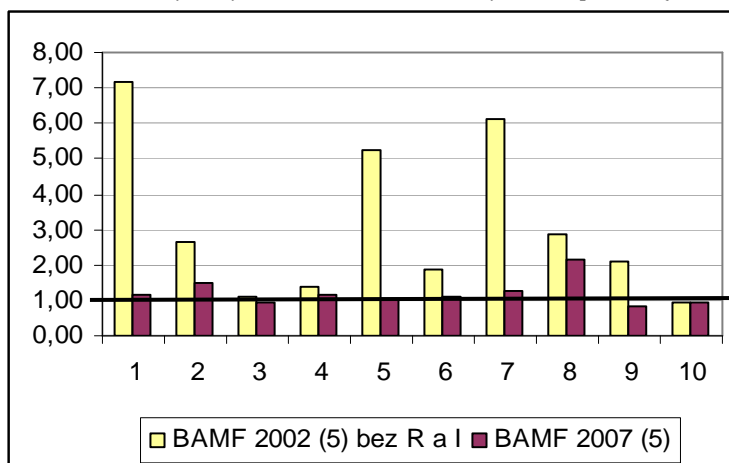
5 Závěr

Změna konstrukce ukazatele BAMF 2007 proti původnímu modelu BAMF 2002 vedla k odlišným výsledkům v celkovém hodnocení bonity municipálních firem. Celkově můžeme hovořit o „zpřísnění“ hodnocení pomocí modelu BAMF 2007; rozdíl dosahuje ve všech případech záporné hodnoty – viz tabulka č. 6 a graf č. 12. Variační rozpětí těchto rozdílových hodnot je - 5,97; přitom aritmetický průměr - 1,93.

Tabulka č. 6: Porovnání celkových výsledků hodnocení bonity municipálních firem oběma modely

municipální firma	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
BAMF 2002 (5) bez R a I	7,16	2,67	1,08	1,38	5,23	1,89	6,14	2,86	2,08	0,94
BAMF 2007 (5)	1,18	1,49	0,91	1,18	1,07	1,11	1,26	2,16	0,80	0,93
rozdíl	-5,98	-1,18	-0,17	-0,20	-4,16	-0,77	-4,87	-0,70	-1,27	-0,01

Graf č. 12: Porovnání celkových výsledků hodnocení bonity municipálních firem oběma modely

Pro posouzení změny v hodnocení bonity daného vzorku municipálních firem aplikací obou modelů byla vypočtena pro celkový ukazatel směrodatná odchylka, průměr a variační koeficient, uvedené v tabulce č. 7.

Tabulka č. 7: Vybrané statistické parametry porovnání aplikace obou modelů na vzorku

ukazatel	směrodatná odchylka	průměr	variační koeficient v %
BAMF 2002 (5)	2,115326	3,14	67,30624
BAMF 2007 (5)	0,366115	1,21	30,25221

Z uvedeného je patrné, že statistické parametry u modelu BAMF 2002 jsou vyšší, variabilita výsledků je více než dvojnásobná.

Je vhodné zaměřit se na posouzení dílčích ukazatelů jednotlivých modelů, pro zjednodušení je při porovnání použit variační koeficient jako nejčastěji používaná relativní míra variability vyjádřená v procentech [7, str. 124].

Tabulka č. 8: Variační koeficient výsledků dílčích ukazatelů při aplikaci obou modelů na vzorku (v %)

ukazatel	BAMF 2007	BAMF 2002
L	65,997	65,997
A	87,290	87,290
Ae	29,189	29,189
Rv	33,767	x
Rz	182,379	x
V	36,208	x
F	x	302,941
R	x	-331,047
P	x	44,017

Data v tabulce č. 8 dokládají variabilitu dílčích ukazatelů obsažených v obou modelech. Ukazatele F a R, od nichž bylo v modelu BAMF 2007 upuštěno, vykazují nejvyšší variabilitu. Nově zařazené ukazatele v tomto modelu Rv (variátor výnosů) a V (výkonnost na bázi přidané hodnoty) patří spolu s ukazatelem Ae (autarkie) k ukazatelům s cca třetinovou variabilitou (kolem 33 %). Nejvyšší variabilitu vykazuje v modelu BAMF 2007 ukazatel Rz (krytí ztráty z hlavní činnosti ziskem s doplňkové činnosti), což je s ohledem na konstrukci ukazatele a reálnou praxi pochopitelné.

Lze konstatovat, že modifikací modelu BAMF na verzi roku 2007 bylo dosaženo stavu, kdy dochází k hodnocení bonity municipálních firem s dostatečnou variabilitou při současném snížení neilustrativních odchylek.

Model BAMF 2007 se pro hodnocení bonity firmy, jejímž základem je hodnocení efektivnosti implicitně neziskového producenta veřejného sektoru, jeví jako vhodnější.

Další výzkum by měl verifikovat zde naznačené výsledky prvního testování se zaměřením na míru variability ukazatele celkového i dílčích, analýzu odchylek od referenční hodnoty, a to jednak u municipálních firem obecně, jednak podle jejich předmětového (produktového) zaměření.

Poznámky

- Pozn. č. 1: V podnikové praxi se spíše využívá ukazatel označovaný jako variátor nákladů, tj. převrácená hodnota zde uvažovaného variátoru. Důvodem této modifikace je snaha o pozitivní hodnocení výsledku nad referenční hodnotu „1“.
- Pozn. č. 2: Číselná označení účtových skupin a účtů jsou užívána ve smyslu vyhlášky 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, v platném znění

Literatura

- [1] www.czso.cz
- [2] www.mfcr.cz
- [3] www.denik.obce.cz
- [4] Kraftová I.: Finanční analýza municipální firmy. 1. vydání. Praha: C.H. Beck, 2002
- [5] vyhláška 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona 563/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, v platném znění
- [6] interní materiály včetně účetních závěrek 10 municipálních firem
- [7] Barytová H. a kol.: Základy štatistiky. Bratislava: Alfa, 1975